

ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ПЕНСІЙНОЇ РЕФОРМИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Постановка питання. Прийняття пенсійної реформи є однією з вимог МВФ для продовження реалізації програми stand by на суму близько 16 млрд дол., яка була схвалена 29 липня 2010 р. Через те, що Україні нічого не зробила для її проведення нашою країною в березні-квітні 2011 р. не був отриманий третій транш кредиту у розмірі 1,5 млрд дол. [1].

Питання реформування пенсійної системи в нашій державі стояло протягом багатьох років. Метою реформи пенсійної системи є посилення соціального захисту осіб, які втратили працездатність, забезпечення гідного рівня їх життя в результаті стійкого розвитку пенсійної системи на засадах збалансованості інтересів пенсіонерів та громадян, які працюють [2].

Мета. Дослідити позитивні і негативні сторони впровадження пенсійної реформи для України.

Виклад основного матеріалу. За даними Пенсійного фонду у 2010 році на одного працюючого в Україні припадало 88 пенсіонерів, у 2011 році—94, за прогнозами у 2020 р. – 96 осіб пенсійного віку, у 2030 р. –103 особи. Станом на 01.07.2011 р. всього на обліку в органах Пенсійного фонду України перебуває 13,7 млн. пенсіонерів, що становить 30 % від загальної кількості населення держави [3], [4].

Така велика частка пенсіонерів спричинила дефіцит бюджету Пенсійного фонду: у 2009 році він становив 30 млрд. грн., в 2010-му. – 37 млрд. 482 млн. Витрати на пенсійне забезпечення по відношенню до ВВП України, Росії та кількох європейських країн наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Витрати на пенсійне забезпечення, у відсотках від ВВП

	Україна	Франція	Польща	Нідерланди	Росія
% ВВП	16,3	13,5	10,8	6,5	9,4

Як видно з таблиці 1, витрати на пенсійне забезпечення в Україні у 2010 році становили 16,3% від обсягу ВВП, що є найбільшим показником серед порівнюваних країн, проте за рейтингом Світового банку з 180 країн світу Україна за паритетом купівельної спроможності ВВП на 39 місці—305,408 млн.USD, а Франція займає 8 місце—2194,118 млн. USD [5]

Для більшого розуміння розриву між пенсійним забезпеченням цих країн доцільно проаналізувати різницю між розмірами середньої пенсії. Розміри середніх пенсій країн наведено в таблиці 2.

Середня пенсія в солідарній системі

	Грн.	У валюті країни	У % до середньої заробітної плати
Україна	1205,37		51%
Франція	14000	1300 €	61,5%
Польща	4120	1500 zł	45%
Нідерланди	15222	1416 €	60%
Росія	2051.95	8264 руб	25%

Отже, незважаючи на високий показник співвідношення середньої пенсії до розміру середньої заробітної плати, у гривневому еквіваленті середня пенсія в Україні в 1,7 рази менша ніж в Росії, 3,4 рази менша ніж у Польщі, в 11,6 рази менші ніж у Франції та в 12,6—ніж в Нідерландах.

Досить вагомим та цікавим для порівняння є показник очікуваної тривалості життя з врахуванням віку виходу на пенсію, дані по країнах наведено в таблиці 3.

Середня очікувана тривалість життя та тривалість життя на пенсії

	Очікувана тривалість життя		Вік виходу на пенсію		Тривалість життя після виходу на пенсію	
	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки	чоловіки	жінки
Україна	62р. 9м	73р. 10м	60 (62)	60	2 р. 9м (9м)	13 р. 10м
Франція	77р. 7м	84р. 8м	67	67	10р. 7м	24р. 8м
Польща	71р. 4м	79р. 9м	65	60	5р. 4 м	19р. 9м
Нідерланди	77р. 9м	82р.	65	65	12р. 9м	17р.
Росія	60р. 3м	73р. 2м	60	55	3м	18р. 2м

Середня тривалість життя в Україні складає 67 років: 62 роки — у чоловіків і 73 — у жінок. Це дещо більше, ніж у Росії, але менше, ніж у країнах Заходу, особливо з більш високим економічним розвитком, таких як Велика Британія, Німеччина, Франція, Польща тощо [6; 7].

Отже, фактично в середньому пенсіонер України живе за рахунок держави до трьох років чоловіки і майже 14 років – жінки.

Висновки. Отже, зрозуміло що реалізація пенсійної реформи сприятиме вирішенню проблеми дефіциту Пенсійного фонду України. Цього року дефіцит Пенсійного фонду скоротився до 17,8 млрд грн проти 35 млрд минулого року. Віце-прем'єр-міністр – міністр соціальної політики прогнозує, що наступного року дефіцит бюджету Пенсійного фонду України (ПФУ) може становити 2,2 млрд. грн. Крім того, в уряді обіцяють, що в результаті пенсійної реформи в 2014 році бюджет ПФ може бути бездефіцитним [8; 9; 10].

Проте, варто зазначити, що певні зміни до пенсійного законодавства вносились з огляду на європейський досвід, який не може бути однозначно пристосований до українського рівня життя. Збільшення пенсійного віку безумовно призведе до зменшення навантаження на державу за рахунок зменшення частки пенсіонерів, що дасть в кінцевому економічний ефект. Але необхідним є розуміння того, що для покращення якості життя пенсіонерів та населення в цілому необхідно нарощувати обсяги ВВП, здійснювати заходи з подолання проблеми неофіційної, прихованої зайнятості, стимулювати створення робочих місць, що в свою чергу вимагає зменшення навантаження на фонд оплати праці.

Тобто реформування економіки має бути комплексним і злагодженим, що забезпечить економічний розвиток країні та економічне зростання.

1. РБК-Україна, 01.10.2011, : <http://www.rbc.ua> .
2. Програма економічних реформ України на 2010-2014 рр., ст. 27.
3. Довідкова інформація /чисельність пенсіонерів/ : <http://www.pfu.gov.ua>.
4. Демографічні та фінансові передумови пенсійної реформи в Україні: прогноз до 2050 р. Аналітично-дорадчий Центр Блакитної Стрічки ПРООН, Київ, 2010 р., ст.18-19, ст.52.
5. World Development Indicators database, World Bank, 1 July 2011 : <http://siteresources.worldbank.org>
6. "УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА ПЛЮС" №45(185).
7. Ю.О. Гайдаєв / Дослідження демографічних процесів та проблем системи охорони здоров'я України/ укр. мед. часопис, 5 (61) – IX/X 2007.
8. <http://www.kmu.gov.ua> .
9. <http://www.ukurier.gov.ua>
10. <http://ua.fru.org.ua>